

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3.0 Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“.

Автор на дисертационния труд: Йорданка Йорданова Мицева
редовен докторант към катедра „Икономика“ при Аграрен университет,
гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд:

Оценка на инвестициите в селското стопанство: системни отношения и контекстуални влияния върху ефективността на разходите

Рецензент: доцент д-р Искра Маркова Ненчева - Иванова, Тракийски университет, Стара Загора, Научна област 3. Социални, стопански и правни науки; в професионално направление: 3.8. Икономика; по научна специалност Икономика и управление (селско стопанство) определена за член на научното жури със заповед № РД16-1429/20.12.2024 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Актуалността на дисертационния труд се определя от значителната роля на инвестициите в основни средства върху производителността и ефективността на селскостопанското производство.

Настоящото изследване е съсредоточено върху анализ и утвърждаване на значението на системните зависимости и контекстуалните фактори, като регионалните различия и секторните характеристики, при оценката на инвестициите в селското стопанство. С направеното изследването се цели да се подчертае необходимостта от развитие на практики за оценка на инвестиционните ефекти чрез разглеждане на системния подход и анализ на регионалните различия и секторни характеристики. В резултат на това възниква необходимост от задълбочено научно изследване и разработване на методологии за оценка и стратегии за управление на инвестициите в селското стопанство.

Избраната тема е дисертабилна и позволява да се направят аргументирани изводи, предложения и да бъдат формулирани приносни аспекти. Темата има както теоретично, така и практическо приложение.

Докторантката достатъчно аргументирано обосновава актуалността и значимостта на научното изследване, като подкрепя тезата си с резултати от конкретни изследвания.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта и задачите на дисертационния труд са свързани с изследователската теза и са в основата на добре композираната структура и съдържание на дисертационния труд. Задачите ясно определят направленията, в които е развита разработката. Те са правилно определени.

Използваният изследователски инструментариум, обхващащ различни методи и подходи, е подходящ за целта и задачите на изследването, и е

приложен коректно. Резултатите от изследването са представени чрез методи на таблично групиране и графичен анализ на данни. Научният инструментариум е подходящ за конкретната проблематика и позволява да се правят аргументирани изводи.

Изследователските методи са подходящо подбрани. Възприетите ограничителни условия прецизират изследователската рамка.

Използвани са следните методи на изследване: методи за анализ, синтез, индукция и дедукция, абстракция; статистически методи за дескриптивен и инферентен анализ; методи за концептуална аналитика за представяне на използваните променливи и техните взаимоотношения, както и разнообразни количествени методи.

Обектът и предметът на дисертационния труд са ясно формулирани, което предполага разкриване на добри практики и решения, които биха били полезни за бизнеса.

Източниците на информация са съвременни. Те се подпомагат и от собствените изследвания от авторката.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Изложението на дисертационния труд е представено в три глави, заключение и използвана литература с общ обем от 216 стандартни страници. Постигната е добра балансираност на главите на изследването по отношение на техните обеми, а също така и на отделните им параграфи и в своята съвкупност представляват едно самостоятелно завършено изследване. Всяка глава завършва с адекватно обобщени изводи.

Аналитичната част е представена чрез 19 таблици, 19 фигури и 13 панели с графики, и 25 уравнения. Чрез тях докторантката коректно е систематизирала и обективно представила получените резултати на дисертационното изследване.

Езикът и стилът на изложението в дисертационния труд са на добро равнище. Не се установяват повторения и отклонения в изложението. Трудът е правилно структуриран. Налице е съразмерност на отделните му части.

Считам, че докторантката излага категорично своите научни позиции, което дава възможност да се очертаят и приносните моменти с теоретичен и практико-приложен характер в дисертационния труд.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Предоставеният за оценка дисертационен труд на докторант Йорданка Йорданова Мицева на тема „Оценка на инвестициите в селското стопанство: системни отношения и контекстуални влияния върху ефективността на разходите“ е логически обвързано, задълбочено и широкообхватно научно изследване,

Уводът съдържа всички необходими елементи. Правилно са определени обекта и предмета, изследователската цел и задачи. Изследването е добре балансирано в структурно отношение. Дисертационният труд е правилно построен, което позволява с необходимата логическа последователност да се изследват логистични модели в оценката на ефектите от инвестициите в ДМА върху сравнителната ефективност на разходите в селското стопанство.

В глава първа на дисертационния труд подробно са проучени теоретичните основи на инвестициите и инвестиционната оценка като е

подчертано значението на терминологичната яснота в концептуализацията им. Представени са от докторантката различни концепции за инвестиции и тяхната класификация. Акцентирано е върху ползите и предизвикателствата пред инвестициите в дълготрайни материални активи в земеделието. Представена е оценка на инвестициите с нейните елементи, концепции за система и подходи в оценката на инвестиционните ефекти.

В *глава втора* е разгледана методологична рамка на изследване на различните подходи за оценка на инвестиционните ефекти. Методологичната рамка се дефинира на количествен и качествен инструментариум. Докторантката е избрала подходяща методология и изследователски инструментариум, който съответства на сложния характер на изследването. Посочен е източника на данните за изследване – Системата за земеделска счетоводна информация.

В *трета глава* е направен анализ на подходите и тяхната импликация за интегрирането на системните отношения в оценъчните практики и регулацията на инвестициите. Представени са теоретичните предпоставки в областта на аграрните системни отношения, обясняващи резултатите от емперичните данни. Трудът съдържа конкретни резултати и емперични доказателства, които обективно отразяват реалните постижения на проведеното научно изследване. Трета глава на научното изследване има практико-приложен аспект на научното изследване. Разработените в дисертационния труд модели предоставят възможност за сравнителен анализ на различни концепции за оценка на инвестиционните ефекти. Системните подходи в разработените модели подчертават необходимостта от интегриране на регионалните и секторните специфики в анализа. Те разширяват познанията за влиянието на инвестициите и подобряват прогностичните способности на моделите за оценка.

Дисертационния труд е разработен на основата на задълбочено изследване на голям обем теоретични и практически изследвания. В списъка на използваните литературни източници са посочени общо 194 източника. Всички източници са на латиница. Посочените литературни източници са актуални и пряко свързани с темата на дисертационния труд. Коректно, в текста със скоби са изведени всички цитирания и коментари на автора, което улеснява справките по цитираните източници.

Обобщеният ми извод е, че дисертационен труд е цялостно, завършено, добре структурирано изследване със значими научни и научно-приложни резултати по актуален и значим проблем, което показва, че докторантката е способна самостоятелно да осъществява научни изследвания.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам формулираните от докторант Йорданка Мицева основни резултати и приноси моменти, съдържащи се в дисертационния труд. Приносите в дисертационния труд могат да бъдат разделени на научни и научно приложни. Приемам приносите като реални, достоверни и доказани в хода на дисертационното изследване.

6. Критични бележки и въпроси.

По отношение на дисертационния труд нямам съществени критични бележки и препоръки.

Бих препоръчала на докторантката да продължи с научните си търсения в областта на инвестициите и тяхната регулация в аграрния сектор. След понататъшно задълбочаване и разширяване на изследванията по темата, разработката да бъде публикувана под форма на монография с оглед достигането ѝ до по-широк кръг заинтересовани експерти и читатели у нас.

Другата ми препоръка е всички получени оригинални данни от анализа да бъдат оформени в статии и публикувани в реномирани български и чужди научни издания, за да бъде оценена научната и продукцията от по-широк кръг специалисти.

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са 2 публикации, свързани с дисертационния труд на английски език, самостоятелни, като едната е под печат.

Представеният автореферат, в обем от 32 страници, представя пълно и точно съдържанието на дисертационния труд. Авторефератът е представен в синтезиран вид, който отговаря на изискванията. Написан е на ясен, разбираем и издържан в научно отношение стил, като отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от докторанта.

Авторефератът съдържа необходимата логическа последователност. В него са включени общата характеристика на разработката, структурата и съдържанието, кратко изложение на дисертационния труд, основни изводи и препоръки, приносите и публикациите по темата.

Справка за цитирания не е представена.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Йорданка Йорданова Мицева образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“.

Подписите в този документ са заличени

Дата: 09.02.2025 г.
гр. Стара Загора

във връзка с чл.4, т.1 от Регламент (ЕС) 2016/679

(Общ Регламент относно защитата на данни). ....
за)